

Protokół

9. posiedzenia, I. sesyi, IV peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 22. sierpnia 1877.

Początek o godzinie 10 $\frac{1}{2}$ rano.

Przewodniczący: Marszałek krajowy Ludwik hr. Wodzicki.

Sekretarze: Czaykowski Alfons, Jasiński Józef, Kulczycki i Stadnicki Jan.

Obecnych posłów 118.

Ze strony Rządu: Wiceprezydent c. k. Namiestnictwa Oswald Bartmański.

Marszałek zagaja posiedzenie i oznajmia, że protokół z 7. posiedzenia uznaje za przyjęty, gdyż nie podniesiono przeciw niemu żadnego zarzutu.

P. Ziemiałkowskiemu udziela Izba urlopu do końca obecnej sesyi sejmowej.

Sekretarz p. Jasiński Józef czyta spis petycyi od Nru 169 do Nru 195, przydzielonych przez Marszałka następującym komisjom: Nr. 169 komisji administracyjnej. P. Jasiński Józef wnosi odesłanie petycyi Nr. 169 do Wydziału krajowego jako do komisji, co Izba uchwała.

Dalsze petycyje przydzielił Marszałek:

Nr. 170 komisji drogowej, Nr. 171 i 172 komisji petycyjnej, Nr. 173 komisji edukacyjnej, Nr. 174—176 komisji adresowej, Nr. 177 komisji petycyjnej, Nr. 178 komisji statutowej, Nr. 179 komisji drogowej, 180 komisji edukacyjnej, Nr. 181 komisji petycyjnej, Nr. 172 komisji budżetowej, Nr. 183 i 184 komisji administracyjnej, Nr. 185 komisji petycyjnej. Co do petycyi Nr. 185 wnosi p. Stadnicki Jan, ażeby ją odesłać do komisji drogowej, co Izba uchwała.

Dalsze petycyje przydzielono:

Nr. 186 komisji edukacyjnej, Nr. 187 komisji petycyjnej, Nr. 188 komisji administracyjnej, Nr. 189 i 190 komisji drogowej, Nr. 191 do 193 komisji petycyjnej. P. Jan Stadnicki wnosi, aby petycją Nr. 193 odesłać do komisji drogowej. Izba uchwała wniosek p. Stadnickiego Jana.

Dalsze petycyje przydzielił Marszałek następującym komisjom: Nr. 194 komisji drogowej i Nr. 195 komisji budżetowej.

Przystąpiono do porządku dziennego.

Następuje pierwsze czytanie wniosku p. Koziembrodzkiego Władysława o zmianę Instrukcyi dla Wydziału krajowego z 1. marca 1866.

Wnioskodawca uzasadnia swój wniosek i wnosi odesłanie takowego do specyalnej komisji, z 5 członków utworzyć się mającej, co Izba uchwala.

Z porządku dziennego następuje pierwsze czytanie wniosku księdza Buchwalda o zmianę ustawy krajowej z 15. sierpnia 1866 o konkurencyi kościelnej.

Wnioskodawca uzasadnia swój wniosek i wnosi odesłanie takowego do komisji administracyjnej, co Izba uchwala.

Z porządku dziennego następuje pierwsze czytanie wniosku członka Sejmu Dra Zolla o uregulowanie feryi w szkołach średnich.

Wnioskodawca uzasadnia swój wniosek i wnosi odesłanie takowego do komisji edukacyjnej, co Izba uchwala.

Z porządku dziennego następuje pierwsze czytanie wniosku p. Tyszkiewicza o uwolnienie od należności rządowych spadków, nieprzenoszących 500 złt.

Wnioskodawca uzasadnia swój wniosek i wnosi odesłanie takowego do komisji prawniczej.

Izba uchwala odesłać wniosek p. Tyszkiewicza do komisji prawniczej.

Przewodniczący komisji kultury krajowej p. Czartoryski wnosi, aby petycje Nr. 101 i 102 związku Stowarzyszeń zarobkowych i zaliczkowych, o udzielenie kredytu i o subwencją odesłać do komisji administracyjnej, co Izba uchwala.

Z porządku dziennego następuje sprawozdanie komisji administracyjnej o wniosku Wydziału krajowego w przedmiocie budowy gmachu na pomieszczenie Sejmu i Wydziału krajowego.

Sprawozdawca p. Popiel Paweł, uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek.

„Wysoki Sejm raczy uchwalić:

- 1) Upoważnia się Wydz. kraj. do rozpoczęcia i przeprowadzenia budowy gmachu na pomieszczenie wys. Sejmu i Wydziału krajowego na podstawie przedłożonych planów i kosztorysów z uwzględnieniem zaleconych w sprawozdaniu komisji administracyjnej zmian co do schodów, gzymsów i materyałów na ornamentykę.
- 2) Przeprowadzenie budowy ma Wydział krajowy skutecznie w drodze przedsiębiorstwa z zachowaniem w każdym kierunku ścisłej oszczędności bez naruszenia jednak bezpieczeństwa, trwałości i dogodności budynku.
- 3) Poleca się Wydziałowi krajowemu ustanowienie estetyczno-technicznego komitetu budowy, który kontrolować będzie wykonanie dzieła całego, z prawem orzekania, czyli i o ile zachodzi potrzeba zaprowadzenia zmian w wykonaniu pojedynczych szczegółów.
- 4) Z ustanowionego już na ten cel funduszu, przeznacza się na budowę gmachu dla wys. Sejmu i Wydziału krajowego nieprzekraczalną kwotę 964.000 złt i upoważnia się Wydział krajowy do użycia takowej w miarę postępującej budowy.
- 5) Na koszt administracji budowy gmachu otwiera się Wydz. kraj. z ogólnego funduszu budowy osobny kredyt do wysokości 50.000 złt. w. a.

- 6) Upoważnia się Wydział krajowy do odprzedania części z realności pod l. 683²/₄ na planie sytuacyjnym oznaczonej literami a. b. c. d.
- 7) Wydział krajowy ma aż do zupełnego ukończenia budowy zdawać na każdej Sesji sejmowej sprawę z postępu robót i o stanie funduszu budowy“.

W rozprawie ogólnej przemawiają p. Bartmański, który zapowiada poprawki przy rozprawie szczegółowej, pp. Hausner za wnioskiem komisji i Golejewski przeciw wnioskowi komisji, który zarazem czyni następujący dostatecznie poparty wniosek odraczający:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić: Sejm odracza rozpoczęcie wykonania uchwały wybudowania gmachu dla obrad Sejmu i pomieszczenia Wydziału krajowego do czasu, który w przyszłości uzna za właściwy“.

Dalej po przemówieniu p. Jasińskiego Alexandra, Skrzyńskiego, który zapowiada poprawki, p. Kowalskiego za wnioskiem komisyjnym, a pp. Krukowieckiego i Golejewskiego przeciw wnioskowi komisji, uchwała Izba na wniosek p. Badeniego Józefa zamknięcie rozprawy ogólnej.

Ponieważ kilkunastu posłów jest jeszcze zapisanych do głosu, wzywa Marszałek w myśl regulaminu do wyboru mowców generalnych. Na wniosek p. Pietruskiego uchwała Izba wszystkich już zapisanych mowców wysłuchać.

Począł przemawiają jeszcze pp. Kowalski, Dunajewski, Męciński, Abrahamowicz, Zyblikiewicz, Popiel Michał i sprawozdawca za wnioskiem komisji administracyjnej a p. Krukowiecki przeciw takowemu, który oraz wnosi, aby nad wnioskiem odraczającym p. Golejewskiego głosować imiennie. P. Wodzicki Henryk zrzeka się głosu.

Gdy wniosek imiennego głosowania nie uzyskał dostatecznego poparcia, odrzuca Izba przy zwykłym głosowaniu wniosek odraczający p. Golejewskiego.

Przystąpiono do rozprawy szczegółowej.

P. Małecki wnosi zamknięcie posiedzenia, na co się jednak Izba nie zgadza.

Sprawozdawca czyta ustęp 1. wniosku komisji. P. Skrzyński wnosi wypuszczenie z 1. ustępu słów: „i Wydziału krajowego“, prosi zatem, aby te słowa osobno pod głosowanie zostały poddane.

P. Bartmański czyni następującą dostatecznie popartą poprawkę do 1. ustępu:

„Wysoki Sejm raczy na końcu ustępu 1. uchwalić następujący dodatek: nie mniej z tą zmianą 1) że sala sejmowa obliczona w planach na umieszczenie 230 posłów ma być o tyle zmniejszoną, aby zawierała wygodne pomieszczenie dla 180 posłów; 2) główne schody prowadzące do sali sejmowej i ubikacyi sejmowych mają być pojedyncze, zamiast składać się z 3. ramion jak projektowano“.

Począł po przemówieniu p. Skałkowskiego za poprawką p. Skrzyńskiego a pp. Dunajewskiego, Pietruskiego jako członka Wydziału krajowego i sprawozdawcy za ustępem 1. wniosku komisyjnego oświadcza Marszałek, że najpierw podda pod głosowanie ustęp 1. według brzmienia wniosku komisyjnego z opuszczeniem jednak słów „i Wydziału krajowego“, stosownie do życzenia p. Skrzyńskiego, następnie przyjdą pod głosowanie słowa: „i Wydziału krajowego“, a na koniec poprawka p. Bartmańskiego.

Przy w powyższy sposób podzielonem głosowaniu uchwała Izba cały ustęp 1. według wniosku komisyjnego, odrzuca zaś poprawkę p. Bartmańskiego.

Sprawozdawca czyta ustęp 2.

P. Skrzyński czyni do tego ustępu następującą dostatecznie popartą poprawkę:

„Wysoki Sejm raczy jako 2. ustęp uchwalić: Ustęp 2. Budowę ma Wydział krajowy skutecznie w drodze przedsiębiorstw, zakupno zaś materiałów szczególnie głównych może skutecznie w drodze przedsiębiorstwa lub też wprost zawierając ugodę o dostawę poszczególnych materiałów z pojedynczymi przedsiębiorcami“.

Po przemówieniu pp. Hausnera, Skrzyńskiego i Pietruskiego cofa p. Skrzyński uczynioną poprawkę, poczem uchwała Izba ustęp drugi według wniosku komisyjnego.

Następne ustępy 3, 4, 5, 6 i 7 uchwała Izba bez rozprawy.

A uchwalwszy trzecie czytanie bez czytania, przyjmuje Izba wszystkie, w 2 czytaniu uchwalone ustępy wniosku komisji administracyjnej, w 3. czytaniu.

Sekretarz p. Jasiński czyta spis petycji załatwionych przez komisją petycyjną.

P. Wodzicki Henryk wnosi z powodu prac w komisjach, ażeby przyszłe posiedzenie dopiero w piątek dnia 24. b. m. odbyło się, co Izba uchwała.

Wskutek czego oświadcza Marszałek, że porządek dzienny przyszłego posiedzenia, odbyć się mającego w piątek dnia 24. b. m. o godz. 10. rano, później ogłoszony i posłom rozesłany będzie.

Koniec posiedzenia o godzinie 2-giej w południe.

Marszałek krajowy:

L u d w i k W o d z i c k i

Sekretarze:

Józef Jasiński.

Kulczycki.

Spis petycyj

po dzień 21 sierpnia 1877 r. do Sejmu krajowego wniesionych.

- L. 169. Gmina miasta Żmigrodu o przyzwolenie na pobór opłat gminnych od napojów spirytusowych w obręb gminy wprowadzanych i tamże spożywanych przez p. J. Jasińskiego.
- „ 170. Wydział powiatowy w Staremmieście o subwencję 2000 złt. dla pobudowania mostu nad rzeką Dniestr podle Staregomiasa przez p. Michała Popiela.
- „ 171. Gmina Korczyna o udzielenie zapomogi na budowę szkoły ludowej przez p. Łukasiewicza.
- „ 172. Izrael Zimmermann i spółka o obniżenie czynszu dzierżawnego z dzierżawy stacyi mytniczych w Podwołoczyskach i Białej karczynie lub o zwolnienie z dalszego kontraktu na podstawie obowiązujących paragrafów przez p. Maxa.
- „ 173. Towarzystwo bursy gimnazjalnej imienia śp. księdza Felixa Dymnickiego w Rzeszowie o udzielenie jednorazowej zapomogi przez p. Towarnickiego.
- „ 174. Goście kąpielowi i mieszkańcy wszystkich stanów w Szczawnicy i okolicy w przedmiocie adresu do Tronu przez p. Jankę.
- „ 175. Mieszkańcy części obwodu brzeżańskiego w przedmiocie adresu do Tronu przez p. Jankę.
- „ 176. Mieszkańcy Zagórza i okolicy w przedmiocie adresu do Tronu przez p. Jankę.
- „ 177. Reprezentacya gminy miasta Leżajska o udzielenie subwencji bezzwrotnej na adaptacyą szkół tamtejszych przez p. Wodzińskiego.
- „ 178. Reprezentacya miasta Buczacza o udzielenie prawa wyboru dla miasta Buczacza osobnego posła do Sejmu krajowego, przy powiększeniu liczby posłów z miast
przez p. Władysława Wolańskiego.
- „ 179. Gminy Kaszów i Nowawieś szlachecka w W. ks. Krakowskiem o usunięciu rogatki do poboru myta z Kaszowa napowrót do Przegini przez p. Milieskiego.
- „ 180. Skrowaczewska Alexandra, wdowa po dyrektorze głównej szkoły w Sanoku, o przekazanie na fundusz szkolny krajowy wypłaty przyznanej pensyi wdowiej z dodatkiem na wychowanie dzieci przez p. Fruchtmanna.
- „ 181. Franciszek Zawada, c. k. komisarz finansowy w Pilźnie, skarży się na sześcioletnią zwłokę dopuszczoną przez Władze krajowe o wywłaszczenie młyna petenta w Borzęcinie, powiecie brzeskim położonego przez p. Wodzińskiego.
- „ 182. Edward Błotnicki, urzędnik galic. kasy oszczędności, o stypendyum dla syna swego Tadeusza, ucznia akademii sztuk pięknych we Wiedniu przez p. Hausnera.
- „ 183. Zarząd miejski w Tarnowie o zaprowadzenie filii banku narodowego w Tarnowie
przez p. Szczepańskiego.

- „ 184. Dyrekcya Towarzystwa zaliczkowego we Lwowie o uchwalenie rezolucyi, wzywającej Wydział krajowy, aby lokował zbędną gotówkę również i w Towarzystwie zaliczkowém.
- „ 185. Pracownicy techniczni przy budowie domu dla obłąkanych w Kulparkowie o remuneracyą tytułem odprawy za podjęte prace przy budowie Kulparkowskiej od r. 1870.
przez p. Szujskiego.
- „ 186. Zarząd główny Towarzystwa pedagogicznego we Lwowie o zmianę niektórych ustaw szkolnych z r. 1873 przez p. Mayera.
- „ 187. Paulina Kulesza, przełożona Zgromadzenia Sióstr Miłosierdzia u św. Wincentego we Lwowie, o jednorazową pomoc dla przedsięwzięcia podwyższenia sal szpitala i pokrycia dachu.
przez p. Maxa.
- „ 188. Mieszkańcy Zagrobeli, integralnej części gminy Zadnieszówki w powiecie skałackim, proszą, ażeby zamierzonego przez władze połączenia ich z utworzyć się mającą gminą Podwołoczyska niedopuszczano, lecz zostawiono ich w dotychczasowym związku z Zadnieszówką.
przez p. ks. Kaczały.
- „ 189. Wydział powiat. w Borszczowie o przyjęcie budowy i utrzymania drogi dojazdowej do c. k. Urzędu cłowego w Skale na fundusz krajowy przez p. Joczka.
- „ 190. Wydział powiatowy w Borszczowie o dalszą budowę drogi krajowej z Borszczowa do Jezierzan przez p. Joczka.
- „ 191. Marya i Tekla Rudnickie, sieroty po Michale Rudnickim, byłym oficerze wojsk polskich, później milicyi krakowskiej, a ostatecznie nadzorca dróg krajowych o roczną zapomogę z łaski, w miejsce pobieranej przez śp. ojca subwencji 150 złt. przez p. ks. Chełmeckiego.
- „ 192. Bronisław Longchamps, kandydat medycyny, o udzielenie mu pomocy naukowej w celu ukończenia studyów, a to w formie pożyczki 600 złt., którąby po wstąpieniu w służbę publiczną przy szpitalu lwowskim z publicznej płacy spłacał ratami. przez p. Podlewskiego.
- „ 193. Towarzystwo ukończonych techników we Lwowie prosi, ażeby wys. Sejm rozciągnął opiekę swą na bardzo znaczny zastęp obywateli kraju, to jest ukończonych techników.
przez p. Jana Stadnickiego
- „ 194. Gmina Dąbrówka i 6 inne okoliczne gminy o nadanie innego kierunku dla drogi krajowej Rzeszów-Nisko-Nadbrzeże przez p. Wodzickiego.
- „ 195. Zakład św. Józefa dla osierociałych dzieci w Krakowie o subwencyą 2000 złt.
przez p. Zyblikiewicza
-